

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒

เลขรับที่ 1411

วันที่รับ - ๗ มี.ค. ๒๕๖๑

เวลา 10.52 น.

ส่วนราชการ กรมวิชาการเกษตร สำนักงานเลขานุการกรม โทร/โทรสาร ๐-๒๕๓๙ ๙๖๕๕

ที่ กษ ๐๙๐๑/ ๑ ๒๗๓ วันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑

เรียน ผอ.กอง/สถาบัน/สำนัก/ศทส./สวพ.๑-๘/สำนัก ผชช./กพร./กตน./สنگ./กวม./กปร./กภย./กปส./
กขป./กสส./กสบ.

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่างๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์

กรมวิชาการเกษตรขอส่งข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑ มาเพื่อใช้ประโยชน์ในหน่วยงานของท่านและประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบโดยทั่วถึง ทั้งนี้ให้ สวพ.๑-๘ และศูนย์เครือข่ายส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตรให้ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อำนวยการศูนย์ ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

(นาคฤทธิ์ นพคุณวงศ์)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ที่ กษ ๐๙๑๘/ว ๕๗๓

เรียน ผอ.สวพ./กลุ่ม/ผชช.

- เพื่อโปรดทราบ
- เพื่อโปรดพิจารณา

(นายสมเพชร พรหมเมืองดี)

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒

เดือนกุมภาพันธ์

วันที่ ๗ - ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๑

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อุณหภูมิสูงขึ้น กลางวันอากาศร้อน กลางคืนอากาศเย็น	๑. เต็ดสกุล นางรม	ช่วงบ่มเส้นใย - ช่วงเปิดดอก	หนอนแมลงวันเขียวริศ และหนอนแมลงวันฟอริด	หนอนแมลงวันจะกัดกินเส้นใยเห็น ทำให้เส้นใยไม่เจริญ ถ้าระยะนี้ รุนแรงก่อนเห็นตุ่มตัวได้ นอกจากนั้น ในหัตถ์ระยะออกดอกหนอนแมลงวัน ยังสามารถจะเข้าไปทำลายส่วน ของโคนต้นและหมวกดอก ทำให้ ดอกเน่าเสียและเป็นโรคได้	๑. เตรียมโรงเรือน โดยทำความสะอาดเพื่อ ฆ่าแมลงและเชื้อโรคสะสม ด้วยสารคลอรีน อัตรา ๒๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือใช้ สารฆ่าแมลงไดอะซินอน อัตรา ๔๐ มิลลิกรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือมาลาไธออน อัตรา ๔๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พบบริเวณ พื้นผิวน้ำและหลังคาโรงเรือนให้ทั่ว ควร ปิดโรงเรือนให้มิดชิด และทิ้งไว้อย่างน้อย ๗-๑๐ วัน ๒. เลือกซื้อหัวเชื้อพันธุ์เห็ดหรือถุงก้อนเชื้อ เห็ด จากแหล่งผลิตที่ไม่มีประวัติการระบาด ทำลายของแมลงวันศัตรูเห็ดมาก่อน ๓. หากไม่ทราบแหล่งที่มาหรือประวัติของ ถุงก้อนเชื้อเห็ด ในขณะที่เส้นใยเห็ดเดิน มากกว่า ๒๕% หรือก่อนเปิดดอก ควรที่จะ ทำการป้องกันโดยการพ่นสารคาร์บาริล อัตรา ๔๐-๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่น เฉพาะที่จุดสำลีเท่านั้น ๔. ก่อนนำเข้าเปิดดอกในโรงเรือน ควรคัด ทิ้งถุงก้อนเชื้อเห็ดที่แสดงลักษณะถูกทำลาย จากศัตรูพืช หรือไม่แน่ใจควรแยกกองไว้ ต่างหาก

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>๕. ติดตั้งกับดักกาวเหนียวสีเหลืองชนิดแบนหรือทรงกระบอกชนิดโดชนิดหนึ่ง จำนวน ๖-๘ ตัว/ไร่เรือน (ขนาด ๘x๒๐ เมตร) โดยติดตั้งระหว่างชั้นเห็ดและมีระดับสูงจากพื้นเรือนประมาณ ๑.๕-๑.๘ เมตร ที่สำคัญควรติดตั้งในที่สูง ไม่เป็นอุปสรรคขัดขวางการเข้าไปปฏิบัติงาน ไม่ถูกน้ำบ่อย ถ้าเป็นไปได้ควรติดตั้งใกล้มุมมืด เพราะตัวแก่ของแมลงชอบเกาะอาศัยอยู่ เปลี่ยนหรือรื้อน้ำกับดักมาล้างด้วยน้ำมันเบนซินและทากาวเหนียวใหม่ ทุก ๑๐-๑๕ วัน ตลอดฤดูกาลผลิต หรือพิจารณาว่าหากมีแมลงติดเต็มแล้วก็ควรนำมาเปลี่ยนหรือทากาวเหนียวซ้ำอีก ก็จะเพิ่มประสิทธิภาพการดักจับและลดปริมาณของแมลงที่จะทำลายเห็ดได้</p> <p>๖. หากพบตัวแก่ของแมลงเกาะตามมุมเรือน หรือฝาผนัง มุมอับ และพิจารณาแล้วว่าจำเป็นต้องพ่นสารกำจัด ให้นำด้วยมาลาไธออน อัตรา ๒๐ มิลลิิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือไดอะซินอน อัตรา ๔๐ มิลลิิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร โดยพ่นตามพื้น มุมเรือนหรือพื้นที่ที่ แมลงเกาะอยู่ แต่ห้ามพ่นลงบนเห็ดหรือถูกเห็ดโดยตรง ซึ่งนอกจากจะเกิดพิษตกค้างในดอกเห็ดแล้ว ยังอาจจะทำให้</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>ดอกเกิดอาการผิดปกติจนส่งภายในตลาดไม่ได้</p> <p>๗. เมื่อเสร็จสิ้นรุ่นของดอกที่ตัดแล้ว ให้นำถุงก่อนเชื้อเห็ดออกฝั่งคนออกโรงเรือน ก่อนเชื้อที่พบการทำลายของหนอนแมลงวันควรรทำการฝังหรือเผาทิ้ง เพื่อทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ และมิให้แพร่กระจายเข้าสู่โรงเรือนเพาะเห็ดข้างเคียงต่อไป</p>
	๒. มะพร้าว มะยงชิด	ติดผล/ใกล้เก็บเกี่ยว	๑. แมลงวันผลไม้	<p>ตัวเต็มวัยเพศเมียใช้วิธีวางไข่แทงเข้าไปในผล ตัวหนอนที่ฟักจากไข่ จะอาศัย และซ่อนไข้อยู่ภายในทำให้ผลเน่าเสีย และร่วงหล่นลงพื้น ตัวหนอนจะออกมาเพื่อเข้าคักแต่ใบดินแล้วจึงออกเป็นตัวเต็มวัย แมลงวันผลไม้วางไข่ในผลไม้สุก และมีเปลือกบาง ในระยะเริ่มแรกจะสังเกตเห็นได้ยาก อาจพบอาการเข้าบริเวณใต้ผิวเปลือก เมื่อหนอนโตขึ้นเรื่อยๆ จะทำให้ผลเน่าและจะมีน้ำไหลเยิ้มออกทางรูที่หนอนเจาะออกมาเพื่อเข้าคักแต่</p>	<p>๑. เก็บผลเน่า และผลร่วง ออกจากแปลงปลูก</p> <p>๒. ติดกับคักเพื่อติดตามการระบาดของแมลงวันผลไม้ในแปลงปลูก โดยใช้สารล่อชนิดเมทิล ยูจินอล ผสมสารฆ่าแมลงมาลาไทออน ๘๓% อีซี ในอัตรา ๔:๑ โดยปริมาตร หยอดบนก้อนสำลี ๓-๕ หยด แขนงกับคักในทรงพุ่มสูงประมาณ ๑ เมตร จำนวน ๒ กับคักต่อพื้นที่ ๑ ไร่ สำรวจการระบาด ถ้าพบปริมาณแมลงวันผลไม้ใบกับคักเพิ่มมากขึ้น แนะนำให้พ่นเหยื่อพิษโปรตีน โดยใช้เหยื่อโปรตีน ๒๐๐ มิลลิกรัม ผสมกับสารฆ่าแมลงมาลาไทออน ๘๓% อีซี ๑๐ มิลลิกรัม ผสมในน้ำ ๕ ลิตร พ่นบริเวณทรงพุ่มด้านล่าง ต้นละ ๔ จุด ห่างกัน ๗ วัน จนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตหมด</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			๒. โรคแอนแทรคโนส (เชื้อรา <i>Colletotrichum</i> sp.)	อาการบนใบ พบแผลรูปร่างไม่แน่นอน ขอบแผลชัดเจนเป็นสีน้ำตาลเข้ม กลางแผลสีน้ำตาลอ่อน และมีลักษณะบางใสกว่าเนื้อใบรอบๆ เมื่อความชื้นสูงแผลที่เกิดบนใบอ่อนจะขยายใหญ่อย่างรวดเร็ว และมีจำนวนแผลมากติดต่อกันทั้งผิวนใบ ทำให้ใบบิดเบี้ยวหรือแห้งเหี่ยวทั้งใบ หากอาการของโรครุนแรงจนถึงระยะออกดอก เชื้อราเข้าทำลายช่อดอกเห็นเป็นจุดสีน้ำตาลดำกระจายบนก้านดอก ทำให้ดอกเหี่ยวและหลุดร่วงไม่ติดผล และผลอ่อนที่เป็ โร ค จะเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลดำและร่วงหล่น	<p>๑. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบเริ่มมีอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรค นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค</p> <p>๒. กำจัดวัชพืชรอบโคนต้น</p> <p>๓. หากพบว่าเริ่มมีอาการระบาดของโรค พันธุ์ช่วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น อะซอกซิสโตรบิน ๒๕% เอสซี อีตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ แมนโคเซบ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อีตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไพรคลอราซ ๔๕% อีซี อีตรา ๑๕ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เบนโนมิล ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อีตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พันธุ์ทุก ๗-๑๐ วัน โดยพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งสลับกัน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่งติดต่อกันเกิน ๓ ครั้ง และควรหยุดพ่นก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต</p> <p>*** ควรหลีกเลี่ยงการพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช ในช่วงดอกบาน เพื่อป้องกันผลกระทบต่อการผลิตผสมเกสรของพืช</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	๓. ทุเรียน	ติดผลอ่อน	หนอนเจาะผล	<p>เข้าทำลายทุเรียนตั้งแต่ผลยังเล็ก อายุประมาณ ๒ เดือน จนถึงผลโตเต็มที่พร้อมที่จะเก็บเกี่ยวทำให้ผลเป็นแผล อาจทำให้ผลเน่าและร่วงเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายซ้ำ การที่ผลมีรอยแมลงทำลายทำให้ขายไม่ได้ราคา ถ้าหากหนอนเจาะกินเข้าไปจนถึงเนื้อผล ทำให้บริเวณดังกล่าวเน่าเมื่อผลสุก ที่บริเวณเปลือกของผลทุเรียนจะสังเกตเห็นมูลและรังของหนอนได้อย่างชัดเจน และจะมีน้ำไหลเยิ้มเมื่อทุเรียนใกล้แก่ ผลทุเรียนที่อยู่ติดกันหนอนจะเข้าทำลายมากกว่าผลที่อยู่เดี่ยวๆ เพราะแมมีเสื่อขอบวางไข่ในบริเวณรอยสัมผัสนี้</p>	<p>แนวทางป้องกัน/แก้ไข</p> <p>๑. หมั่นตรวจดูผลทุเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ไข่ไข่หรือรอยกัดแข็งเข้าตัวหนอนออกมามีหลาย</p> <p>๒. ตัดแต่งผลทุเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือก้ามมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย</p> <p>๓. การต่อผลด้วยถุงมุ้งในล่อน ถุงริเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวยุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มต่อผลตั้งแต่ผลทุเรียนมีอายุ ๖ สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้</p> <p>๔. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ คือ แลมบ์ดา-ไซฮาโลทริน ๒.๕% อีซี อีตรา ๒๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส ๔๐% อีซี อีตรา ๒๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ คาร์โบซีลแฟน ๒๐% อีซี อีตรา ๕๐ มิลลิกรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร</p> <p>พ่นเฉพาะส่วนผลทุเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผล</p> <p>*** ใบแห้งที่มีอาการระบาด พบหลังจากทุเรียนติดผลแล้ว ๑ เดือน พบ ๓-๔ ครั้ง ทุก ๒๐ วัน</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	๔. เงาะ	ออกช่อดอก	โรคราแป้ง (เชื้อรา <i>Oidium nephetii</i>)	พบโรคราบมากในระยะที่เงาะสร้างช่อดอก และผลอ่อน โดยพบผงสีขาวหรือสีเทาอ่อนคล้ายแป้งเกาะบนช่อดอกและผล ตามร่องขนทำให้ช่อดอกติดผลน้อย หลุดร่วงง่าย หรือไม่ติดผล ถ้าติดผลจะมีขนาดเล็กไม่สมบูรณ์ หรือผลเน่าแห้งติดคาที่ก้านช่อ ใบระยะผลโตจะทำให้ช่อกแห้ง แข็ง ผิวผลมีสีคล้ำไม่สม่ำเสมอ ในช่วงที่ผลกำลังสุกด้านที่ถูกทำลายจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ส่วนด้านที่ไม่มีเชื้อราปกคลุมจะมีสีแดงปกติ	๑. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบเริ่มมีอาการของโรค ตัดแต่งและเก็บส่วนที่เป็นโรค นำไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรค ๒. กำจัดวัชพืชในแปลงปลูก และตัดแต่งทรงพุ่มเงาะให้โปร่ง เพื่อให้อากาศถ่ายเทสะดวก เป็นการลดความชื้นในทรงพุ่ม และไม่ให้เป็นแหล่งสะสมของเชื้อสาเหตุโรค ๓. หากพบว่ามีอาการระบาดของโรค พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช ซัลเฟอร์ ๘๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ไตรโพรีน ๑๙% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ เบนิมิล ๕๐% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และควรรพุดพ่นสารก่อนเก็บผลผลิต อย่างน้อย ๑๕ วัน *** สำหรับสารซัลเฟอร์ ไม่ควรพ่นในสภาพอากาศร้อน หรือมีแดดจัด เพราะอาจทำให้เกิดอาการไหม้ที่ช่อดอก และผลอ่อนได้

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวลาวัลย์ จันทร์อัมพร) ข้อมูลจาก : ศาส.เจียงราย ศาส.สุโขทัย และศส.จันทบุรี

ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช